

Jernbanen mister fem milliarder

NSB må etter alt å dømme klare seg med vesentlig lavere investeringsnivå fram til 1997 enn det som hittil har vært forventet. En ekstrasatsing på fem milliarder kroner uteblir.

N&M Bulletin
Jon K. Berg

Da jernbaneplanen for 1994 til 1997 ble lagt fram av samferdselsminister Kjell Opseth i fjor, gikk det fram at NSB kunne vente seg 7,8 milliarder kroner i investeringer i kjøreveien, i tillegg til Gardermobanen. Dette var på linje med forslaget fra NSBs styre.

Haken ved Opseths forslag var imidlertid at rundt halvparten av investeringsmidlene ble gjort avhengige av at regjeringen klarte å kutte fem milliarder kroner i overføringer til andre sektorer, de såkalte Kleppe-midlene.

Nå tyder alt på at krafttaket uteblir. Under Samferdselsdepartementets presseseminar på Skjetten for to uker siden sa

Kjell Opseth, på spørsmål fra N&M Bulletin, at han så mørkt på muligheten for å oppnå kutt i overføringene på fem milliarder kroner.

– Jeg ser ikke lyst på å klare målet om kutt i overføringene. Det har vist seg å være vanskelig å få Stortinget med på det. Kutter vi på et område, blir det gjeninnført på et annet, og vel så det, sa Opseth.

NSB: Ingen kommentar

Overfor N&M Bulletin ønsker ikke administrerende direktør Kristian Rambjør i NSB å kommentere uttalelsen fra Opseth før statsbudsjettet for neste år foreligger. Han sier imidlertid at han har berettiget håp om at det virkelig blir noe av den bebudede ekstrasatsingen.

Men da statsbudsjettet for inneværende år ble lagt fram, var det ingen ekstrasatsing på investeringssiden. Dette fikk NSBs direktør Kristian Rambjør til å utbryte overfor N&M Bulletin at uten ekstramidlene vil det forespeilede krafttaket for NSB utebli.

Sulteføret

I sitt innlegg på pressemina-

ret sa Kjell Opseth for øvrig at jernbanen nå har vært sulteføret altfor lenge.

– Den snuoperasjonen vi satte i gang i 1990 burde vært startet ti år tidligere. Men etter den satsingen regjeringen påbegynte i 1990, hadde vi ventet en annen trend for jernbanen enn det vi har opplevd de siste månedene, sa han.

Opseth var ikke med på at

nedgangen i togtrafikken i år nødvendigvis harsammenheng med liberaliseringen av luftfarten.

– Jeg må advare mot å trekke for klare konklusjoner, ikke minst fordi økningen i flytrafikken har økt i en lengre periode enn NSBs nedgang. Økningen i flytrafikken startet allerede på slutten av 1993, sier Opseth.

Han antydte økt aktivitet i næringslivet, utvidelse av rute- og rabattbudet og mye negativ omtale av NSB som mulige årsaker til at flyet er styrket i forhold til toget.

- Ikke i min tid

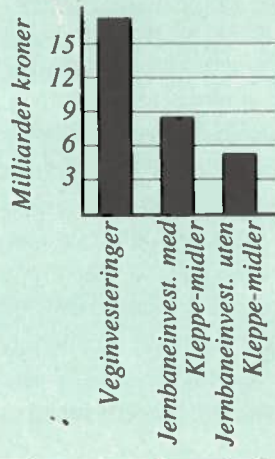
Opseth sa videre at regjeringen vil satse på jernbanen der den har sine fortrinn. Med det mente han nærtrafikken rundt de store byene der jernbanen kunne konkurrere med bilen.

– Betyr det at du ikke vil gå inn for en vesentlig reduksjon av reisetiden mellom Oslo og Stavanger, Bergen og Trondheim?

– Høyhastighetstog på disse strekningene er et langsiktig mål, og det vil ikke skje i min tid som samferdselsminister, sa han.

Investeringer

Investeringer i vei og jernbane, perioden 1993-97.
Kilde: Samferdselsdep.

Norge bryter EØS-avtalen

side 3

Klimapolitikken kan bli som før i EU

side 4

- Miljøverndepartementet blir ikke respektert

side 5

- Mer naturgass innen samferdselssektoren

side 12

Natur&Miljø Bulletin

Norges Naturvernforbund
Ansvarlig redaktør: Jon Knut Berg

Red. sekr: Ole P. Pedersen
Postboks 2113 Grünerløkka
0505 Oslo
Bankgiro: 1720.05.00717
Postgiro: 0803 50 94602
E-post:
naturvern@oslonett.no
Telefon: 22 71 55 20

Telefax: 22 71 56 40
Annonser tlf: 22 71 92 20
Annonser fax: 22 71 92 38
Produksjon: Gan Grafisk.
Trykket på Cyclus, 100
prosent resirkulert papir.
Neste N&M Bulletin kommer
14. oktober 1994.

Beslutningsvegring

Det virker som om det nå hersker en beslutningsvegring i regjeringen i saker som gjelder luftforurensning. Langvarige stridigheter mellom departement med ulike interesser fører til at bebudede utspill utsettes gang på gang.

Det alvorlige er at det her er snakk om saker med vital betydning for miljøet. Tidligere i år har vi opplevd at planene om nitrogenoksid og klima er utsatt på ubestemt tid, selv om regjeringen på forhånd hadde fastsatt en dato for når de skulle komme.

I mesterskapet i miljøutsettelse tar imidlertid saken om grenseverdier for luftkvalitet i byene nå en soleklar ledelse. Dette er tre EU-direktiver som skal innføres i Norge som en del av EØS-avtalen. Saken er viklet inn i en annen maratonløper i forvaltningen: det at forurensningsloven skal gjelde for samferdsel. I bunn og grunn dreier det seg om at de som er mest plaget av støy og forurensning fra samferdsel, skal få et rettsvern.

I år etter år har det vært lovet en beslutning i denne saken, men hver gang er den blitt utsatt. Det må tydeligvis være ubehagelig for enkelte at samferdselssektoren skal omfattes av forpliktende miljøkrav. Det siste vi hørte var at saken blir fremmet av regjeringen først til neste år.

Antall miljø-utsettelse i regjeringens begyner nå å bli latterlig høyt. Regjeringens uttalte miljøvilje kommer i et underlig lys. Spesielt når det viser seg at den er villig til å bryte EØS-avtalen for å tilfredsstille sitt tilsynelatende umettelige behov for utsettelse.

Man kan spekulere på hva som skjer i kulissene. Antakelig er det en intens drakamp mellom tre parter: miljø-, innsparings- og investeringsinteresser. Kanskje virker EU-saken også lammenende? Det er mulig at regjeringen vil vente med handlingsplaner for miljøvern til etter avstemningen, slik at vi vet hvor stor handlingsfrihet vi har. Uansett frykter vi at resultatet av denne endeløse tautrekkingen mellom departementene blir forurensningsplaner som er så vage at ingen kan peke på bestemte effekter.

Gjestekommentar

Hva betyr føre-var?

Øystein Dahle
Esso Norge

«Føre-var»-prinsippet er en av grunnsteinene i det kompliserte byggverk som den moderne miljødebatt er. Selve begrepet er fylt av overveldende rasjonalitet og påberopes med engasjement og begeistring. Det er da nokså selvfølgelig at miljøproblemene – eller de potensielle problemene – skal angripes mens de er små og ufarlige, og ikke minst mens kostnadene knyttet til løsningene er beskjedne. Så langt er alle enige. Men så spoles den harmoniske enigheten ved at mange hevder at vi fortsatt ikke vet nok til aktiv handling. Man påberoper seg vitenskapen, usikkerheten og kostnadene. Og tenker ikke på at man i realiteten samtidig forkaster føre-var-prinsippet. Vår problemløsningskultur er dessverre ikke tilpasset føre-var prinsippet. Våre ingeniør-tradisjoner har over flere hundre år utviklet en kultur som med stor kraft og effektivitet løser problemer når de først er observert og identifisert. Våre tradisjoner er med andre ord direkte i utakt med føre-var prinsippets grunnleggende forutsetninger. Tidligere har ikke dette vært kritisk fordi gårsdagens problemer har vært løsbare selv om man ventet til man hadde problemet i fanget. De moderne miljøproblemer er annerledes og de egner seg definitivt ikke til å observeres. Når problemene har nådd så langt at de kan observeres, er det antagelig for sent å gjøre noe med dem.

Føre-var prinsippets paradoks ligger i mangelen på bekräftelse at man bruker ressursene riktig. Hvis vi tenker oss et alvorlig, potensielt miljøproblem som klima-destabilisering, og vi også tenker oss en føre-var strategi som makter å mobilisere alle de nødvendige ressursene for å hindre problemet i å utvikle seg, forventes belønning i form av normal

klima-utvikling. Det at et problem ikke oppstår er naturligvis ikke noen entydig bekräftelse på at vi har brukt ressurser riktig, og det er nesten gitt i en slik situasjon at noen med kraft vil hevde at problemet ikke hadde dukket opp under noen omstendigheter. I en slik situasjon vil det rettes kritikk mot ressursdisponeringen fordi verden på et hvert tidspunkt vil ha akutte, observerbare problemstillinger som roper på ressurser. Føre-var prinsippet forutsetter derfor et kulturskifte, en holdningsendring og en helt annen bevisst rolle fra vitenskapens side. Føre-var prinsippet er en voldsom utfordring til det vitenskapelige miljø. Det er ikke tilstrekkelig hele tiden å rope på mer forskningsmidler, for det vil nemlig alltid være uløste problemstillinger. Den vitenskapelige utfordring er ikke å forklare om en fremtidig ustabil klimasituasjon skyldes sivilisert uforstand eller naturlige sykliske forløp. Utfordringen blir å sannsynliggjøre hva som kan skje og bidra til at virkemiddel-debat-ten blir meningsfylt.

Føre-var prinsippet blir operativt dersom risikovurderingen blir mer sentral. Risiko er som de fleste vil vite et produkt av sannsynlighet for at en hendelse inntreffer og konsekvensene av den samme hendelsen. Det er hevet over all tvil at konsekvensene av en klimatisk destabilisering som et eksempel er formidable. Det tilsier med andre ord at for at risikoen skal være samfunnsmessig akseptabel må sannsynligheten være meget liten. De vitenskapelige vurderinger som idag foreligger peker i retning av moderat til relativt høy sannsynlighet. Både føre-var prinsippet og risikotenkning slik forsikringsbransjen er velkjent med tilsier at langt større ressurser må mobiliseres i anstrendelsen for å hindre klimadestabilisering. Vår oppgave er å gi føre-var prinsippet nytt liv.

Norge bryter EØS-avtalen på miljø

Forskriftene som skal la forurensningsloven gjelde for samferdselssektoren kommer ikke på plass før neste år. Dermed bryter Norge EØS-avtalen. Somles det mer, kan Norge som første land bli dømt av EØS-domstolen.

N&M Bulletin
Ole P. Pedersen

En del av EØS-avtalen er at Norge skal gjennomføre tre EU-direktiver som går på luftforurensning fra bly, nitrogendioksid, partikler og svoveldioksid. Planen er at dette skal gjøres gjennom nye forskrifter til forurensningsloven, slik at den også blir gjeldende for samferdselssektoren.

Saken har versert lenge i departementene, men ble stan- set i statsråd for to uker siden. Årsaken er intern uenighet mellom departementene. Etter

det N&M Bulletin erfarer, er det denne gangen spesielt Kommunal- og arbeidsdepartementet som setter seg imot forskriftene. Departementet er redd for at forskriftene skal gjøre kommuner og fylker økonomisk ansvarlige for å senke luftforurensningen langs veiene.

En kilde i regjeringskvartallet sier at saken muligens ikke kommer fra regjeringen før etter nyttår. Deretter skal den ut på høring, før forskriftene blir endelig vedtatt.

Til domstolen?

Hvis Norge ikke klarer å følge opp EØS-avtalen, risikerer landet å bli stevnet inn for EØS-domstolen. Foreløpig har ingen saker i noe EFTA-land kommet så langt.

Vårt første steg hvis et land ikke følger avtalen, er å sende et formelt brev om dette. Hvis det fortsatt ikke skjer noe, kan neste steg være å føre saken inn for domstolen, sier Sven Nystrøm ved EFTAs overvåkingsorgan, ESA, til N&M Bulletin. Han legger til at en

sak må være kraftig forsinket før den kommer inn for domstolen.

Vår formelle henvendelse legger et trykk på landet, og kan nok sette igang prosesser, sier Nystrøm.

Klager til ESA

Naturvernforbundet (NNV) varsler at organisasjonen vurderer å klage Norge inn for ESA, hvis forskriftene ikke er iverksatt innen 1. januar.

Problemet er ikke bare at fristen ikke overholdes. Det er gjort et elendig arbeid med den saken frem til nå. Jeg har liten tiltro til at forskriftene blir gode, sier fagsjef Tore Killingland i NNV.

Ved å få offentlighet rundt denne prosessen, kan det tenkes at vi får presset frem et bedre resultat enn det som opprinnelig var tenkt, mener Killingland.

ESA har ingen formelle tiltak som kan settes i verk mot et land som bryter EØS-avtalen, men Sven Nystrøm påpeker at et land blir sittende igjen med

skammen.

Arbeidet med å la forurensningsloven gjelde for samferdselssektoren er ti år gammelt. Statens forurensningstilsyn (SFT) har laget forslag til grenseverdier for forskjellige luftforurensninger. Disse helseverdiene viser at 600.000 mennesker i Norge utsettes for mye luftforurensning hvert år – særlig i byer og tettbygde strøk. SFTs forslag er langt strengere enn EUs grenseverdier.

Etter det N&M Bulletin kjenner til, er forslaget som nå ble drøftet i regjeringen dårligere enn SFTs opprinnelige forslag, men bedre enn EUs lave grenser.

Eieren får ansvar

EUs regler sier at eieren av en vei hvor det er for høy luftforurensning, selv må sørge for at denne synker til under grenseverdiene. Hvordan veieieren skal oppnå dette, er i EUs regelverk opp til eieren selv.

Norconsult inhabilt?

Norges Vassdrags- og energiverk (NVE) mener at det norske konsulentfirmaet Norconsult kan ha havnet i en dobbeltrolle i forbindelse med det planlagte vannkraftprosjektet Khimti Khola i Nepal.

N&M Bulletin
Jon K. Berg

I et brev til NORAD skriver NVE at det antar at involveringen av Norconsult i miljøutredningen strider mot NORADs retningslinjer. Retningslinjene sier at utredningene skal utføres av firmaer og eksperter

som er uavhengige av hovedkonsulenten og eier av kraftverket. Norconsult eies delvis av Statkraft, slik at konsulentfirmaet synes å ha vært på begge sider av bordet, ifølge NVE.

Kontorsjef Jørn Høystad i NORAD avviser beskyldningene. Han sier at Norconsults utredning ble utført før de nye retningslinjene i NORAD ble vedtatt. Dessuten tror han det var det tidligere Norpower som utførte utredningen, og at dette selskapet var uavhengig av Statkraft. Norpower ble i sin tid kjøpt opp av Norconsult.

Det har ikke vært mulig å få ytterligere kommentarer fra NVE og Norconsult i denne saken.

Blandet kritikk

Miljøbykonferansen i Kristiansand avslørte stor forskjell på hvordan de fem involverte kommunene var fornøyd med prosjektet. Spesielt Tromsø og vertskommunen Kristiansand var svært kritiske til samferdselsdepartementets politikk.

N&M Bulletin
Jens Petter Toldnæs

Alt for mye er delegert ut, sier miljøvernrådsgiver i Tromsø, Gunnar Sander til N&M Bulletin. Det er selvsagt bra at ikke staten bestemmer alt, men vi må ha noen rammer. Slik det er nå er helhetlige vurderinger

umulige, og de som er nærmest til dette er staten. Sander synes det er beklagelig at ikke SD vurderer samfunnsnyten av å satse på kollektivtransport. Sander viste til at vei- og veitrafikkplanen 1994-97 advarer mot å sette mål for økning av en type transportmiddel.

Øystein Holvik, miljøvern-sjef i Kristiansand, er langt på vei enig med kritikken fra Tromsø. Han syntes byens gode resultater burde vært fulgt bedre opp. Under miljøbykonferansen etterlyste statssekretæren gode prosjekter. Men det har vi. Vi har 30 prosent økning i kollektivtrafikken, og en en stagnasjon i privatbilbruk. For å videreføre dette må vi ha midler, sier Holvik.

Nyeluft-tiltak

England kommer ikke til å begrense biltrafikken inn til London som en del av nye tiltak for å redusere luftforurensningen. Det røpet miljøvernminister John Gummer til Reuter i forrige uke. Britene planlegger tiltak for å redusere astma-problemene i landet, men restriksjoner på bilbruken blir ikke et av disse. Luftforurensningen i London har forøvrig sunket med 15 prosent det siste året, på grunn av veis-perringer satt opp for å hindre terrorist-angrep mot byen.

England når klimamål

England vil «komfortabelt» nå målet om å stabilisere CO₂-utslippene fra 1990 til 2000, heter det i en rapport fra universitetet i Cambridge.

Regjeringens avgjørelse om å innføre moms på bensin, og veiavgifter som øker mer enn inflasjonen vil hjelpe britene med å nå målet, skriver Reuter.

– Det er sannsynlig at utslippene i 2000 vil være lavere enn i 1990, heter det i rapporten.

– Send Lofast tilbake

Naturvernforbundet i Nordland ber samferdselsminister Opseth om på nytt å legge frem bruforbindelsen Lofast for Stortinget. Forbundet mener at vedtaket i 1989 ble fattet på sviktende grunnlag fordi Stortinget ikke kjente til de store miljøkonsekvensene, og ikke så denne utbyggingen i sammenheng med pengebruken til andre veiprosjekter. Miljøvurderingene av Lofast ble først igangsatt i 1993, og selv vegsjefen sier at det anbefalte alternativet medfører store negative miljøkonsekvenser.

Klimapolitikk som før

EU: STIKKPRØVEN

I denne spalten tar vi for oss konsekvensene ved et norsk EU-medlemskap innen avgrensede temaer. Tidligere har vi tatt for oss det klassiske naturvernet og stoffer som svekker ozonlaget. Denne gangen er klimapolitikken temaet.

Norsk klimapolitikk kan fortsette i omlag samme spor som tidligere med et eventuelt EU-medlemskap. For eksempel står vi fritt til å bruke de miljøavgiftene vi måtte ønske.

N&M Bulletin
Jon K. Berg

EUs klimapolitikk har fire elementer: CO₂-avgift, energisparing, alternativ energi og energimerking av produkter. Alle elementene er vedtatt, bortsett fra det viktigste – CO₂-avgiften.

Ifølge EU-kommisjonen vil CO₂-utslippene i hele EU øke

med 11 prosent fram til år 2000 uten tiltak. EUs mål er stabilisering av utslippene innen samme tidspunkt. Det er imidlertid høyst tvilsomt om dette vil skje, i og med at det fortsatt ikke er enighet om en felles CO₂-avgift.

Hvert medlemsland kan ha egne CO₂-avgifter, noe Danmark og Nederland har i dag i likhet med Norge. Det er ikke noe øvre tak for miljøavgiftene, slik at Norge også ved et medlemskap står fritt i spørsmålet om CO₂-avgift.

Energisparing

Ved et medlemskap vil Norge bli med i EUs programmer for energisparing og alternativ energi. Tilsammen er det satt av 600 millioner kroner over en femårsperiode.

I det såkalte Save-programmet oppfordres medlemsstatene til å innføre blant annet energisertifisering for bygninger, regelmessig inspeksjon av varmtvannsberedere og energimerking av produkter. Alle elementene er vedtatt, bortsett fra det viktigste – CO₂-avgiften.

Norge har i dag ikke investeringsstøtte til enøk-prosjekter, noe som altså kan bli innført ved et EU-medlemskap.

Imidlertid er det snakk om bare rundt fem millioner kroner i gjennomsnitt for hvert land i året.

Alternativ energi

Altener-programmet tar for seg alternativ energi og gjenvinning av energi. I tillegg til prosjektstøtten blir medlemslandene oppfordret til å øke energigjenvinningen, og øke bruken av biobrensel i motor-kjøretøyer. Norge kan få støtte til prosjekter i tillegg til det som allerede bevilges over statsbudsjettet.

EU har dessuten et system med overvåking av klimagassutslippene i medlemslandene. Hvert land er pålagt å rapportere om utslipp i forhold til mål, virkemidler og planlagte tiltak.

EU har også et direktiv for energimerking av husholdningsprodukter. Dette gjøres for at forbrukerne skal kunne velge det produktet som er mest energieffektivt. Dette skal innføres i Norge som en del av EØS-avtalen. Det er bare nye produkter under produksjon som omfattes av direktivet.

Norge ligger dårlig an

Norske utslipp av karbondioksyd (CO₂) kommer til å øke med 12 prosent fra 1989 til 2000 hvis nye tiltak ikke blir iverksatt, slår regjeringen fast.

N&M Bulletin
Ole P. Pedersen

I forrige uke leverte endelig Norge sin rapport til klimakonvensjonen, hvor regjeringen lister opp hva den har gjort for å oppfylle klimaavtalen, som forplikter landene til stabilisere CO₂-utslippene innen 2000.

Den lenge bebudede planen

for å redusere utslippene av klimagasser skal komme før nyttår. Det er regjeringens intensjon i følge den nye rapporten.

Bedre i Danmark

Klimarapporten er uinteressant lesning for dem som vil vite hva Norge kommer til å foreta seg, utenom det faktum at landet binder seg stadig fastere til strategien med felles gjennomføring av klimatiltak. En slik felles gjennomføring kan blant annet bety at Norge kan kjøpe CO₂-kvoter av fattige land for å slippe å redusere oljeutvinningen.

Da er den danske klimarapporten adskillig mer konkret. Danmark skal redusere sine CO₂-utslipp med fem prosent innen 2000, og 20 prosent fra 1988 til 2005. Danskene sier også klart fra i sin rapport at «det er regjeringens intensjon å øke bruken av «grønne skatter» (skatt på energi, CO₂, vann, avfall etc.) i alle sektorer av økonomien».

FNs klimasekretariat sier til N&M Bulletin at 11 land leverte sin klimarapport i riktig tid. Det var bare vestlige, industrialiserte land som undertegnet avtalen tidlig som skulle levere rapport forrige uke.

– Grønt plaster på livstruende landbruk

Landbruksdepartementets plan for å bevare det biologiske mangfoldet får stryk-karakter av Naturvernforbundet. – Delplanen er et grønt plaster på driftsformer som i sitt vesen er livstruende for den biologiske rikdommen, sier fagkonsulent Thor Midteng i Naturvernforbundet.

N&M Bulletin
Jonas Brække

Delplanen skal inngå i den nasjonale handlingsplanen for bevaring av biologisk mangfold. Naturvernforbundet (NNV) mener at Landbruksdepartementet (LD) ikke vil erkjenne omfanget av de skadevirkningene som jord- og skogbruk har på det biologiske mangfoldet.

– Livstruende markedsrace

– Delplanen er faglig meget svak. Det er skuffende at LD ikke viser større innsikt i skadevirkningene som jord- og skogbruk påfører naturmiljøet. Delplanen konstaterer at rundt 300 arter som er knyttet til kulturlandskapet er truet, uten at departementet gir noen konkrete forslag til hvordan disse artene kan berges, sier Thor Midteng. Han synes delplanen er vag og lite forpliktende, og

kritiserer departementet for ikke å diskutere de grunnleggende problemene ved dagens driftsformer i landbruket.

– Må lages på nytt

– I stedet for å flikke på det bestående, må landbruket gå løs på det grunnleggende problemet. Driftsformen i landbruket er i seg selv en direkte trussel mot artene og variasjonen av livsformer. En næring som går til et så alvorlig skritt i sitt økonomiske markedsrace, kan vi ikke definere som bærekraftig, ifølge Thor Midteng.

Det er særlig delplanens kapittel om skogdrift som får hard medfart av NNV. Forbundet krever at kapittelet blir fullstendig omarbeidet og sendt ut på ny høring.

– Samtlige faginstanser er enige om at skogbruk har en negativ innvirkning på mangfoldet. I LD diskuteres de fremdeles om dette er tilfelle. Siden de ikke engang ser problemet, kan de heller ikke velge riktige virkemidler, sier Thor Midteng.

Det har ikke vært mulig å få noen kommentar til kritikken fra NNV fra den politiske ledelsen i LD.

Forslag

NNV kommer med forslag til tiltak som kan gi truede arter i skogen et bedre vern. Ett forslag er at alle skogeiere må pålegges å melde fra til skogbrukssjefen før hogst, slik at områdets betydning for det bio-

logiske mangfoldet kan undersøkes ved behov.

– 800 arter i skogen er i ferd med å gå dukken. Det er alvorlig, særlig fordi vi ikke vet nok om hvor de befinner seg. En generell meldepikt vil være lett å administrere og fungere som en betryggende sikkerhetsventil, sier Thor Midteng.

NNV mener at enkelte støtteordninger innen landbruket bidrar til å øke tempoet i utar-

mingen av det biologiske mangfoldet.

– I dag bidrar staten gjennom sine støtteordninger til utarmingen av det biologiske mangfoldet. Vi krever derfor at det ikke lenger blir gitt støtte til bygging av skogsveier og drift i ulendt terreng. Disse midlene kan i stedet overføres til støtteordninger for sikring av truede arter, mener Thor Midteng.

– Miljødep blir ikke respektert

Til tross for flengende kritikk av enkelte departementers delplaner, gir Naturvernforbundet ros til regjeringen for intensjonene i handlingsplanen. – Problemet er at Miljøverndepartementets overordnede ansvar ikke blir respektert, sier fagkonsulent Thor Midteng.

N&M Bulletin
Jonas Brække

Naturvernforbundet (NNV) tar til orde for å styrke Miljøverndepartementets (MD) rolle som miljøpoliti. Allerede i 1981 slo et samlet Storting fast at MD skulle «føre kontroll med at retningslinjene for forvaltningen av naturressursene blir fulgt opp» (St.meld.68, 1980-81).

NNV mener at sektorplane-

ne for biologisk mangfold er et synlig tegn på at MDs overordnede ansvar ikke blir respektert. Forbundet krever nå at MDs kontrollmandat trer i kraft, på samme måte som Finansdepartementet har det overordnede tilsynet med økonomien.

– Kuet

– I MDs egen delplan, blir det gitt en oversiktlig og tankevekkende gjennomgang av truslene mot det biologiske mangfoldet. Også forslag til tiltak er med. Det vi savner er en mer forpliktende handlingsplan, sier Thor Midteng. Han mener delplanen bærer preg av at MD er et lite og kuert departement.

– I delplanen virker det som om de egentlig ikke tør å gjennomføre tiltakene som er nødvendige for å bevare det biologiske mangfoldet.

Grønnere Heineken vil restaurere vassdrag

Den nederlandske bryggerigiganten Heineken vil støtte verne- og restaureringstiltak i ni mindre vassdrag i Nederland. Øl i resirkulert emballasje skal finansiere prosjektet, som er bryggeriets første sponsorpro-

sjeckt av denne typen.

Miljøvernmyndighetene i Nederland ønsker å bringe de ni vassdragene tilbake til opprinnelig tilstand. Dette krever anleggsarbeider og landoppkjøp. Prosjektet er kostnadsbe-

regnet til omlag seks millioner kroner.

Ved hjelp av en salgskampanje med resirkulert ølemballasje og spesielle ølglass har Heineken forpliktet seg til å skaffe minst en million av dis-

se. Dette skal utgjøre en prosent av salgsprisen. Skulle kampanjeinntektene øke ønsker bryggeriet å utvide prosjektet.

Tyskland vil senke

Tyskland legger nå frem en plan for å redusere EUs CO₂-utslipp.

Tyskland og Danmark var to førende land under det forrige klimamøtet. Nå legger Tyskland frem en plan for å redusere CO₂-utslippene i EU. Tyskland har formannsvervet i unionen, og miljøvernminister Klaus Töpfer sier at planen vil inneholde en form for CO₂-skatt. Det har hittil være umulig å gjennomføre en CO₂-skatt i EU. Miljøvernministeren vil skjerme industrien i første omgang fra en CO₂-skatt, og heller skattlegge private husholdninger og transportsektoren.

Töpfer er også for å innføre skjerpede krav til bensinkvalitet, redusere biltrafikken, oppfordre til bruk av jernbanen og innenlands kanaler for gods-transport, skriver Reuter.

Reddertigeren?

Singapore har gått med på å forby salg av medisiner som inneholder stoffer fra den truede tigreren. Slike medisiner brukes mye i Kina, ifølge Daily Telegraph – blant annet mot impotens. Maksimumsstraffen for å selge tigerprodukter i Singapore er tre måneder.

Barkebille-forbud

England har plassert plan-teekspert på alle flyplasser og i alle havner, for å stanse innførselen av en farlig barkebille som herjer på kontinentet. Mistenkelige tømmertransporter blir stanset og analysert, melder Daily Telegraph.

BILDERØR fra computer og TV-skjermer inneholder tungmetaller og radioaktive stoffer. Firmaet Technoworld pulveriserer rørene og støper dem inn i betongplater.

Lav høyt prioritert

Direktoratet for Naturforvaltning (DN) ønsker å verne nylig påviste lokaliteter med forekomst av de to lavartene trønderlav og granfjelllav. I 1992 ble trønderlav oppført som utryddet i DNs rapport over truede arter i Norge. De to forekomstene ble funnet i sommer, og er av eksperter betegnet som sensasjonelle.

N&M Bulletin
Jens Petter Toldnæs

I forbindelse med to nyoppdagede lokaliteter med trønderlav ber Miljøverndepartementet om at vern etter naturvernloven settes igang så snart som mulig, i henhold til retningslinjer fastsatt i forbindelse med barskogvernet.

–Også Skogeierforbundet er for at Staten freder et større område rundt de to funn-stedene. Dette er for viktig til at ansvaret kan overlates til skogeierne selv, og de må få skikkelig erstatning etter naturvernloven, sier direktør Sverre Tho-

resen i Skogeierforbundet til Aftenposten.

Granfjelllav har idag status som direkte truet, dvs. at den står i fare for å dø ut dersom negative faktorer fortsetter å virke. Denne lavarten er kartlagt på omlag 20 lokaliteter i Midt-Norge. Ifølge Miljøverndepartementet er det ikke aktuelt å verne alle disse. Departementet sier at områdene med granfjelllav utgjør et så stort areal at det må sees i sammenheng med en utvidelse av arealrammen for barskogplanen.

EU åpner miljøvernbyrå

KØBENHAVN: 31. oktober åpner EU et miljøvernbyrå i København. På samme tid vil byrået legge fram en rapport om miljøstatusen i Europa.

N&M Bulletin
Signy Svendsen

Midt i sentrum av København finner vi den første sjefen for EUs miljøvernbyrå, den 50-årige spanjolen Domingo Jiménes Beltrán, og hans sekretær. I løpet av året vil det ansettes 30 medarbeidere fra hele Europa, og til neste år skal antallet etter planen komme opp i rundt 60.

Jiménes har sin faglige bakgrunn blant annet fra stillingen som generaldirektør for

miljøspørsmål i det spanske Miljø- og Boligdepartementet.

Miljødata

Samtidig med den offisielle åpningen av EUs miljøvernbyrå legges det frem en ny rapport om miljøstatusen i hele Europa. En slik rapport skal etter planen legges fram hvert tredje år. Byrået vil i tillegg til å påpeke problemene, også komme med forslag til løsninger. En arbeidsplan for de neste årene ble lagt fram i sommer, og ikke mindre enn 92 prosjekter ble her skissert.

– Vår første oppgave blir å etablere et informasjonssystem og en databank. Miljøvernbyråets primæroppgave er å innhente og formidle miljødata og sørge for at miljøinformasjon blir lettere tilgjengelig og for-

ståelig for brukerne. Både politikere og offentligheten skal gjennom oss kunne få tilgang på informasjon innhentet fra ulike instanser og miljøer i hele Europa, forklarer Jiménes.

Mener ingenting

– Vil miljøvernbyrået overhodet få noen politisk innflytelse?

– Miljøbyrået vil ikke mene noe om miljøpolitikken, men vi vil ha makt gjennom det å formidle miljøfakta og forslag til tiltak. Det kan ligge en fare i å bli et miljøalibi, og vi vil derfor være bevisste på ikke å bli brukt i konkrete saker.

Jiménes sier til slutt at han tror Norge på grunn av sin eksepertise på miljøområdet kan få mye å si i EU ved et eventuelt medlemskap.

Resirkulering av vinflasker

Firmaet Tri-Bout i Sveits har for første gang resirkulert en vinflaske, melder Neue Züricher Zeitung.

Nytt miljøparti

Cedar, «den konstruktive økologiske bevegelsen i Russland», skal stifte et nytt miljøparti, Russlands Økologiske Parti, i november, melder BBC.

Årets verste

Tysklands største miljøorganisasjon, Bund, kaller Lufthansas annonsekampanje for billige flyturer for årets verste for klimaet, skriver Süddeutsche Zeitung.

Atomlobby vil bli grønn

LONDON: – Atomindustrien vil ha en CO₂-skatt for å redusere klimautslippene. Det sier Roger Hayes, leder for det britiske atomindustriforumet til N&M Bulletin. Dermed får miljøvernerne en noe ubehagelig sengekamerat i klimadebatten.

N&M Bulletin
Ole P. Pedersen

På en atomkonferanse i London forrige uke la store deler av vestlig atomindustri stor vekt på atomkraftens rolle i et fremtidig samfunn med lavere forbruk av fossilt brensel.

– Atomkraft forårsaker ingen utslipp av klimagasser. Derfor er dette et godt argument. Det er ingen tvil om at vår industri vil ha en CO₂-skatt. Dette vil vi markere sterkere i fremtiden, sier Hayes, som ikke ser bort fra at atomindustrien aktivt vil forsøke å påvirke politikene til å innføre en slik avgift.

– Noen vil si at det er vi som er de rette miljøvernerne, sier Hayes.

Han får støtte fra Rémy Car-

le, leder for Wano, en organisasjon for verdens atomoperatører.

– En fremtidig energipolitikk uten atomkraft vil sette vår planets atmosfære i fare. Det blir hvert eneste dag gjort fremskritt innen atomteknologien, som er en ren og sikker energi, hevder Carle.

Tvilsom partner

Ved å ta på seg den grønne hatten skifter atomlobbyen delvis taktikk, mener blant andre Rachel Western, atomekspert i miljøorganisasjonen Friends of the Earth.

– Mer atomkraft er en av de dyreste måtene å skifte energibærer på. Atomindustrien har adoptert denne strategien fordi deres tidligere ikke har virket. Vi har alltid fått høre at atomkraften ville bli lønnsom en gang i fremtiden. Derfor har vi måttet leve med problemer som radioaktive utslipp og avfallshåndtering, sier Western.

Friends of the Earth er ikke i tvil om at atomkraften i England ville fått et kraftig skudd for baugen om ikke staten fortsatt hadde hatt eierinteresser i industrien.

– Vår argumentasjon her på konferansen går på rent økonomiske aspekter. Hvis Nuclear Electric (fortsettelse statlig eid

atomkraftselskap) blir privatisert, vil selskapet tjene mer penger på andre måter enn å produsere atomkraft. Jeg ser ikke fornuften i atomindustriens lobbying, mener Western. Hun synes industrien mangler perspektiv i sin strategi.

En ulykke nok

Det atomlobbyen behendig unngår å snakke om er at en ulykke ved et atomkraftverk er nok til politisk å drepe en eventuell satsing på atomkraft. Det er dessuten i dag ikke noen politisk vilje i Vest-Europa til å satse på ny atomkraft.

– Det er vanskelig å si hvor realistisk atomindustriens strategi er, sier Karl Georg Høyer ved Vestlandsforskning til N&M Bulletin.

– Det ligger en fare i at man bringer frem ekstra argumenter for atomutbygging, og det er alvorlig nok. Man kan få økt press i forhold til utbygging i Øst-Europa, ettersom den politiske motstanden er lavere der enn i vest.

– Selve problemstillingen har tidligere vært løftet opp på politisk nivå i EU, og har inngått som en del av diskusjonen om etableringen av et indre energimarked, sier Høyer.

Ignalina-verket i drift til 2010?

LONDON: Litauen ønsker å drive det færdige atomkraftverket Ignalina i 15 år til.

N&M Bulletin
Ole P. Pedersen

Professor Jurgis Vilemas fra energiinstituttet i Litauen sa på atomkonferansen i London at Ignalina kan bli utnyttet frem til 2010.

– En slik periode vil gjøre det mulig for oss å forberede

konstruksjonen av en ny og sikrere generasjon av atomreaktorer, sa Vilemas.

Atomkraften står for rundt 90 prosent av Litauens egenproduserte energi. Ignalina har de siste årene stadig hatt problemer med sikkerheten.

– Atomkraftens fremtid i Litauen er helt avhengig av at Ignalina fungerer, innrømmer Vilemas.

Krevd stengt

Det har vært debatt om Ignali-

na i lengre tid. Blant annet har Danmark krevd at reaktoren må stenges, fordi sikkerheten er for dårlig. Den europeiske investeringsbanken, EBRD, tilbød for et år siden Litauen teknisk bistand for å oppgradere den ene reaktoren ved kraftverket. Men Litauens problem er hele tiden at landet ikke har penger til å erstatte kraften fra atomverket.

Manglerøko-kjøtt

Det er mangel på økologisk kjøtt i Danmark på grunn av den store etterspørselen, melder Information. I dag må det importeres svine- og oksekjøtt fra Nederland og lammekjøtt fra Wales.

Vil forby avfallseksport

Statens forurensningstilsyn (SFT) har bedt Miljøverndepartementet om å vurdere et forbud mot eksport av alt avfall til land utenfor OECD. I dag er det bare forbud mot eksport av farlig avfall.

Hetest!

Japan satte ny varmereord i sommer, melder Reuter. Halvparten av de 144 målestasjonene registrerte tidenes høyeste sommertemperatur. Nagoya var verst/deiligst med et snitt på 27 grader Celsius fra juni til august. Nedbøren var rekordlav.

Lite stråling

Nye undersøkelser i Karahavet, viser at den radioaktive forurensningen bare finnes i sedimenter like ved det dumpede russiske avfallet, melder Miljøverndepartementet (MD). Norske og russiske forskere har sammen tatt en rekke prøver av området, som skal analyseres i høst. I løpet av et år skal MD lage risikovurderinger av fremtidige trusler mot mennesker og miljø.

Athen stengt

Greske myndigheter stengte Athen for biltrafikk 15. september. Bilforbudet ble innført etter at det dagen før var høye konsentrasjoner av luftforurensning i byen, med tykk smog. Parthenon var ikke synlig, ifølge Reuter.

HKFK-forbruket ned med 34 tonn

Det norske forbruket av det ozonnedbrytende stoffet HKFK gikk ned fra 742 tonn i 1992 til 708 tonn i 1993. I 1991 var tallet 943 tonn, ifølge Miljøverndepartementet. HKFK brukes som erstatning for KFK i kuldeanlegg.

Nystiftelse

Stiftelsen for naturforskning og kulturminneforskning er nå opprettet i Norge, som den første i Europa. Den nye stiftelsen vil bestå av Norsk institutt for kulturminneforskning og Norsk institutt for naturforskning. Stiftelsen og dens institutter får felles administrerende direktør, styre og administrasjon. Stiftelsen første direktør er Karl Baadsvik som har vært direktør i Ninasiden opprettelsen i 1988.

Industri-tja til miljøgebyrer

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) er tvisynt i sin holdning til miljøvernminister Thorbjørn Berntsens forslag om å innføre miljøgebyrer. Nærings- og energidepartementet er Berntsens største motstander.

N&M Bulletin
Jon K. Berg

Forslaget om å innføre miljøgebyrer har nå vært på høring. Meningen er at gebyrene skal finansiere en mer miljøvennlig håndtering av avfallet enn i dag. Forslaget har fått støtte fra blant andre Naturvernforbundet, LO og Prosess- og fore-

lingsindustriens landsforening (Pil). NHO er imidlertid tvisynt.

NHO støtter i prinsippet forslaget om øremerkede miljøgebyrer, selv om organisasjonen ønsker at en del av gebyret skal bestå av pant som blir tilbakebetalt når avfallet leveres inn. Uten pant kan det bli så som så med egeninnsatsen, tror NHO. NHO går mot miljøgebyrer som ikke er øremerkede.

Konkurransenevnen

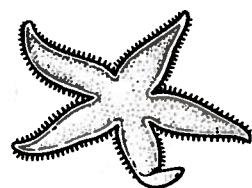
Men NHOs generelt positive holdning til Berntsens avgiftsforslag svekkes i neste avsnitt i høringsbrevet. Her heter det at norske bedrifter ikke må få så høye miljøgebyrer at det svekker konkurranseevnen.

«Vurdering av miljøgebyr for enkelte produkttyper må

derfor skje etter samråd mellom myndigheter og bransjer, såvel nordisk som internasjonalt,» heter det i NHOs brev.

Men i det store og hele er altså industrien overveiende positiv til innføring av øremerkede miljøgebyrer for å få til en miljøvennlig avfallshåndtering.

Da er det paradoksalt at Miljøverndepartementet får størst motbør fra Nærings- og energidepartementet. Ifølge Aftenposten mener dette departementet at innføring av miljøgebyrer vil gjøre det vanskelig å få oversikt over det totale omfanget av gebyrer og avgifter. Departementet frykter også at miljøgebyrer vil åpne for «utstrakt bruk av øremerkede avgifter som kalles gebyrer også i andre sammenhenger.»

Sjøstjerner, Asteroidea, klasse av pigghuder som har flat, stjerneformet eller femkantet kropp med sugeføtter på undersiden av armene. Munnen sitter midt på undersiden og fører inn til en sekkformet mage. De fleste sjøstjerner er rovdyr som lever av skjell, krabber og andre bunndyr. Noen av artene har så stor regenerasjonsevne at de kan danne en ny stjerne fra en enkelt arm. I norske farvann finnes ca. 40 av ca. 2000 arter.

Sjøstjerner, sjøpinnsvin og kråkeboller tar pulsen på havmiljøet ved å fungere som et slags miljøtermometer. Der de finnes er det sunne omgivelser.

Vi som har vårt virke i tilknytning til havet forstår hvor viktig det er å ta vare på det miljøet som er grobunn for alt liv.

NORGES REDERIFORBUND

Postboks 1452 Vika, 0116 Oslo.
Telefon: 22 41 60 80. Telefax: 22 41 50 21.

Akershus fylkeskommunes miljøvernpris 1994

Akershus fylkeskommune skal dele ut sin miljøvernpris for 1994, og ønsker å motta forslag på egnede kandidater. Prisen kan gis til enkeltpersoner, grupper, lag og foreninger, bedrifter, kommuner eller offentlige etater som har gjort en spesielt verdifull innsats for natur- og miljøvern i lokalmiljøet, kommunen eller i fylket.

Akershus fylkeskommunes miljøvernpris består av et litografi og et stipend på kr 10.000,- for enkeltpersoner og kr 30.000,- for lag, foreninger og bedrifter m.v.

■ Skriftlig forslag på kandidater med begrunnelse må være postlagt senest 15. oktober 1994. Forslag sendes til:

Fylkesrådmannen i Akershus,
Schweigaards gate 4, 0185 Oslo.

**Akershus
fylkeskommune**

Finurlig miljøgaranti

Den såkalte miljøgarantien i EU blir stadig mer finurlig og omstendelig. Miljøgarantien ble innført i 1987 som en sikkerhet for at et land kunne ha strengere produktkrav hvis tungtveien de miljøhensyn lå bak. Men garantien er nå uttynnet.

BAKGRUNN
Jon K. Berg

Danske myndigheter mente først at et EU-land på egen hånd kunne avgjøre når miljøgarantien kunne tas i bruk. Den første testen på miljøgarantien fikk vi da Frankrike innstevnet Tyskland for EU-domstolen, fordi tyskerne hadde innført strengere krav om bruk av det kreftframkallende treimpregneringsmiddelet PCP enn resten av EU. Kommisjonen hadde tidligere akseptert Tysklands unntak.

Domstolen i EU svarte 17.

mai i år med at kommisjonen hadde gitt for dårlig begrunnelse for hvorfor Tyskland hadde fått dette unntaket.

For to uker siden kom en ny begrunnelse fra EU-kommisjonen. Her står det at Tyskland kan ha strengere PCP-regler enn de andre landene, fordi tyskerne er spesielt utsatt for dette stoffet. PCP har nemlig i mange år vært brukt til behandling av innvendig trevirke i Tyskland, mens det i andre land stort sett har vært brukt utendørs, for eksempel i telefonstolper.

Viktig presisering

Domstolen og kommisjonens uttalelser innebærer to viktige presiseringer av bruken av miljøgarantien: For det første er det opp til EU-kommisjonen å avgjøre om et land skal få ta i bruk miljøgarantien. Et medlemslands rett til å ha strengere miljøkrav enn andre kan med dette være beskåret.

For det andre må kommisjonen vise at det er sannsynlig at innbyggerne i det landet som

påberoper seg miljøgarantien er mer utsatt for det aktuelle stoffet enn andre lands innbyggere. Sannsynligvis er det svært få tilfeller at dette vil være tilfellet. Eksempelet med PCP-bruken i Tyskland synes å være unikt.

Til doms igjen?

Miljøgarantiens skjebne er ikke endelig avgjort. Det er mulig at PCP-saken kommer til EU-domstolen igjen, og da kan vi få en endelig fortolkning av garantien. I mellomtiden er det imidlertid mulig at hele EU innfører samme forbud som Tyskland i PCP-saken.

Imidlertid er andre lignende saker i kulissene. Danmark har nektet å tillate bruk av det kreftframkallende impregneringsmiddelet kreosot, noe som strider mot EUs felles regler. Dette kan bli en ny test på miljøgarantien, kanskje med en annen utgang enn det PCP-saken fikk.

Men foreløpig tyder alt på at miljøgarantien er et finurlig instrument som kan brukes i ytterst få tilfeller.

Veier gir ikke vekst

Det er ingen sammenheng mellom veibygging og økonomisk vekst, heter det i en ny rapport fra England-avdelingen til Greenpeace, skriver Reuter.

I følge rapporten får byer langt borte fra motorveier større økning i antall arbeidsplasser enn byer som ligger nær hovedveiene. Greenpeace mener konklusjonen vil være den samme for hele EU-området.

Ikeagjenvinner

Ikea skal samle inn og resirkulere sin egen katalog. Katalogopplaget veier 446 tonn, forteller firmaet selv i en pressemelding.

Takk for støtten!

**Neste
Petroleum as**

Ideal Wasa as

**PORSANGER
KOMMUNE**

ZANDA AS

**Direktoratet for
sivilt beredskap**

Hurtigarbeid i Himdalen

Statsbygg får kraftig kritikk for å gå for raskt frem når etaten skal gjennomføre geologiske forundersøkelser i Himdalen. – Tempoet kan være uforvarsomt, mener Andreas Koestler i firmaet Geo-Recon.

N&M Bulletin
Ole P. Pedersen

Himdalen gruver skal brukes som deponi for radioaktivt avfall. I august sendte Statsbygg ut anbudsforespørsel for de geologiske forundersøkelsene. Tidsfristen for å svare var ti dager.

- Har levert

Ifølge Koestler ville en 20 dagers frist vært bedre, fordi oppgaven sannsynligvis krever internasjonal ekspertise.

– Det er første gang noe slikt skal bygges i Norge, påpeker

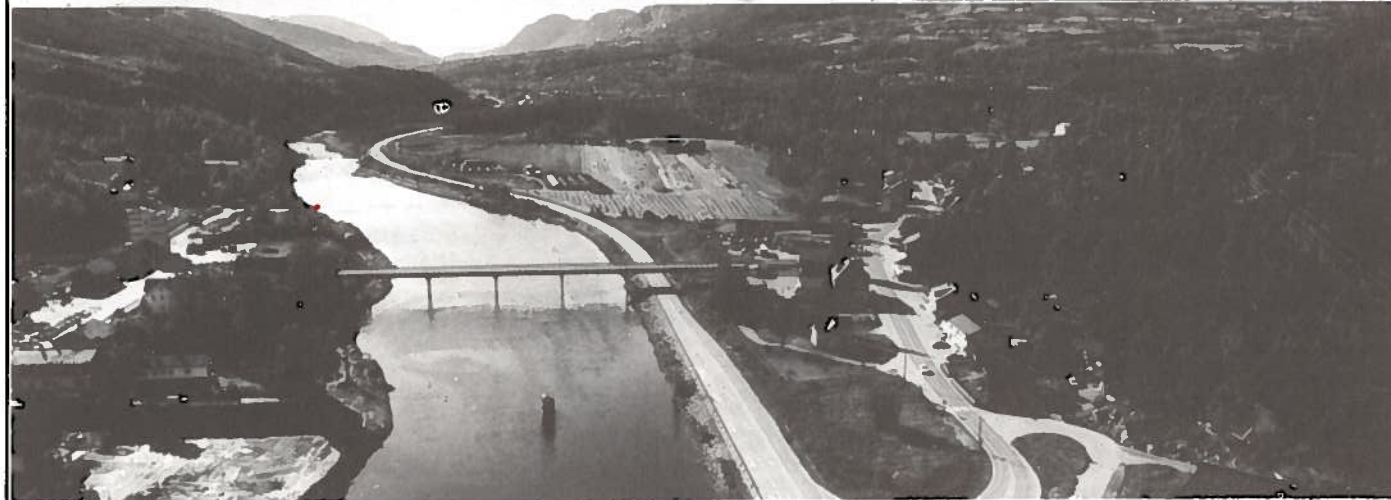
Koestler. Men Statsbygg aksepterte ikke kritikken.

Sjefsingeniør Jens Høgevdal sier til N&M Bulletin at han ikke har hørt slike reaksjoner fra andre firmaer som fikk samme frist.

– Dette er en relativt liten oppgave. Vi skal få frem bakgrunnsdata for geologien og vanngjennomstrømmingen, for å bygge opp en modell som viser hvordan vannet renner, sier Høgevdal, som sier Statsbyggs egen vurdering var at ti dager var lang nok frist for å levere anbud.

Takk for støtten!

OGSÅ KRAFTUTBYGGERE ER NATURVENNER

Vi gjør mye for å lege sår:
landskapspleie, arondering, tilsåing av tipper, terskler, utsetting av settefisk m.m.

FHR

Foreningen til Hallingdalsvassdragets regulering
Boks 2481 Solli, 0202 Oslo 2
Tlf. 22 43 50 50

HELLIK TEIGEN AS
Jern og metallforretning

Gjennvinning av
bilvrak, hvitevarer,
datautstyr og alle andre
typer stål og metaller.

HELLIK TEIGEN AS
POSTBOKS 2, LOESMOVEIEN 1
3301 HOKKSUND

Tlf: 32 75 36 22 • Fax: 32 75 44 84

Vi tenker miljø -

og vektlegger miljøvennlig drift av
våre 30 kantiner og serveringssteder
for studentene i Oslo

STUDENTKAFÉENE AS

Boks 94 Blindern, 0314 Oslo

Vern Vår Vakkre Verden!

Bestselger i Norge med eksportsuksess, gir:

Miljøvern i praksis

Rustfrie OSO-beredere er ENØK og
miljøriktige, med en rekke utmerkelse,
både i produksjonen, bruk og gjenbruk.
OSO Solbakken Miljøhus er kåret som
Best i Oslo - innedlima og varmegjen-
vinning.

Kontakt OSO, 3300 Hokksund. Tlf: 32 75 30 00 Fax: 32 75 40 18

Best med

ISO 9002

kvalitetssikringssystem

Takk for støtten!

**VALDRES KOMMUNALE
RENOVASJON**
2900 FAGERNES

HELSE har sammenheng med MILJØ

NORGES APOTEKERFORENING

Postboks 5070 Majorstua
0301 OSLO
Tlf. 22 69 60 40

Rieber & Søn
Konsernet

**Oslo vaktmester
sentral as**

Nedregate 8 - 0551 Oslo
Postboks 2066 Grunerløkka
0505 Oslo

Telefon 22 37 05 28
Telefax 22 37 94 30

**FYLKETS
FELLESVASKERI DA**

Norske Meierier

**Hackman
Household**

**TROMS
FYLKESKOMMUNE**

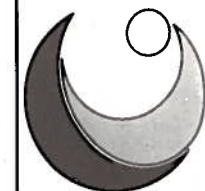

Tele

NSB Biltrafikk

**TORPET
AVFALLSSKRAP**
2540 TOLGA • TLF. 82 49 400

NINA
NORSK INSTITUTT
FOR NATURFORSKNING

Næring eller vern?
Begge deler, takk!

Hemnes Kommune
næringsseksjonen
tlf. 75 19 10 00

TROMSØ KOMMUNE

VI TAR MILJØET PÅ ALVOR

Anleggsseksjonen: tlf. 776-86524

Renovasjonskontoret: tlf. 776-73200

- Mer naturgass innen samferdsel

Et utvalg ledet av tidligere nærings- og energiminister Finn Kristensen skal finne ut hvordan det kan bli fart på bruken av naturgass i transportsektoren.

N&M Bulletin
Jon K. Berg

På et presseseminar i regi av Samferdselsdepartementet nylig, sa statssekretær Gisle Handeland at utbredelsen av naturgass i transportsektoren har gått tregere enn forventet. Forsøket med å bruke metangass fra Grønmo til bussene i Oslo har strandet. Prosjektet med gassdrevne busser i Trondheim har fått uforutsette utgifter og tekniske problemer.

Nå håper altså Handeland at det nye utvalget, som er oppnevnt av Samferdselsdepartementet, skal fyre opp under naturgass-bruken.

Dårlig tid

Foruten Finn Kristensen vil representanter for gassbrukere, oljeselskap, forskningsmiljøer og statlige myndigheter delta i utvalget. Det skal først og fremst finne ut hvordan distribusjonen av naturgass kan bedres. Som kjent er det teknisk uproblematisk å bruke gass i motorer, men tilgjengelighet og pris har så langt vært de store bremseklossene.

Finn Kristensen sier til N&M Bulletin at han vil vente med å si noe om utvalgets arbeid det foreligger et mandat fra Samferdselsdepartementet.

Men utvalget har dårlig tid. Statssekretær Handeland forventer at utvalget skal ha ferdig sin utredning i løpet av første halvår i 1995.

Nei til gassbuss

Samferdselsminister Kjell Opseth har tidligere stilt seg negativ til bruk av naturgass i busser.

– Det er ikke god nok infrastruktur til å satse på naturgass i bussene, sa han under den store konferansen om miljø og sysselsetting i Oslo i fjor.

Problemet med distribusjonen bunner i at vi i Norge ikke har utbygget gassrørledninger på linje med for eksempel Sve-

rige og Tyskland. Naturgassen må derfor omgjøres til flytende gass hvis den skal transporteres.

Statoil utreder for tiden muligheten for å etablere et produksjonsanlegg for flytende naturgass (LNG) på Tjeldbergodden. Planen er å produsere 7500 tonn naturgass i året, noe som eventuelt vil erstatte 9000 liter dieselolje. Markedet vil først og fremst bestå i busser og ferjer. Om anlegget blir bygget, avhenger av om det er mulig å produsere gassen til konkurransedyktige pris. En konklusjon på denne vurderingen vil komme før nyttår.

Gisle Handeland sa under

presseseminalet at myndighetenes rolle vil være å fremme naturgass-bruken gjennom lovverket og avgiftspolitikken.

Fire busser

I dag er det bare fem busser i Norge som går på naturgass. Det er fire busser i Trondheim og én buss i Haugesund. Naturgassen til disse bussene blir i dag importert.

I sin tiltaksplan for reduksjon av de helsefarlige nitrogenoksidene satte Statens forurensningstilsyn (SFT) som mål at ni prosent av bussene skal gå på naturgass i år 2000.

Miljøkalender

26. september – 2. oktober: Naturvernforbundet avholder aksjonen «Grønn handling» med blant annet stands utenfor butikker.

26. september – 6. oktober: Europeiske NGO-er inviterer til alternativ Verdensbank-markering i Madrid i forbindelse med årsmøtet i Verdensbanken og IMF.

28. september – 1. oktober: Alliance for Northern Peoples for Environment and Development (ANPED) holder sitt årsmøte i Madrid.

4. oktober: Møte i Luxembourg mellom miljøvernministrene i EU.

7. oktober: Idegruppen arrangerer seminaret Verdensbanken og utviklingsbegrepet med Susan George, Håndverkeren i Oslo.

10. – 11. oktober: Innemiljøkonferansen arrangeres for 4. gang på Lillehammer, Hafjell Hotell.

10. – 12. oktober: Sur nedbør-forskning, har vi alle svarene? Hertogenbosch, Nederland.

12. oktober: Norsk Bioenergiforening arrangerer konferansen Bioenergi i kjelanlegg, på Sjølyst i Oslo.

12. – 15. oktober: VVS-dagene -94 arrange-

res på Norges varemesse, Sjølyst.

17. oktober: Norges Forskningsråd arrangerer konferanse om miljøkostnader og energibruk på Hotel Royal Christiania, Oslo.

19. oktober: Økologi 1994. Miljøseminar i Gjøteborg.

20. – 21. oktober: ForUm arrangerer seminar om Gatt, u-land og miljø.

24. – 25. oktober: Nordisk seminar om produkters livssyklus, i regi av Nordisk Råd. Sted: København.

26. – 28. oktober: Seas at Risk-konferanse i København. Arrangert av Seas at Risk, Nederland.

26. – 30. oktober: Økmedia 94. Internasjonale dager for økologisk film, Freiburg.

3. – 4. november: Konferanse om marine verneområder i Tromsø. Arrangør: Akvaplan-niva.

3. – 4. november: Årskongress for den internasjonale miljøjournalistforeningen, Paris.

7. november: Vestlandsforskning, Stiftelsen Østlandsforskning og KS arrangerer seminar i Oslo om kommunal miljørevisjon. For mer informasjon, ring 57 67 61 56.